

Motion till riksdagen 2018/19:2768

av **Hans Eklind m.fl. (KD)**

Utgiftsområde 8 Migration

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut.....	3
Tabeller.....	5
1 Inledning.....	6
1.1 Kristdemokraternas utgångspunkter	6
2 Asylprocessen och mottagandet	7
2.1 Asylprogram – obligatorisk sfi och samhällsorientering.....	7
2.2 Korrekta beslutsunderlag	8
2.2.1 Åldersbedömningar av ensamkommande	8
2.3 Asylansökningsområden.....	8
2.4 Rätt att arbeta från första dagen.....	9
2.5 Ensamkommande barn och unga	9
2.5.1 God man inom 24 timmar	9
2.5.2 Nationell krissocialjour	9
2.5.3 Lämpligt boende för ensamkommande och fler familjehem	10
2.6 Permanent lag om tillfälliga, treåriga uppehållstillstånd	10
2.7 Synnerligen och särskilt ömmande omständigheter	11
2.8 Effektivare avvísningar.....	11
2.9 Inrätta en inspektion för migrationsfrågor.....	12
2.10 Hjälporganisationerna ska få ökat stöd.....	13
2.11 Kompetens gällande förföljda på grund av tro, kön eller sexuell läggning.....	13
2.12 Se över EBO-lagen	13
3 Familjeåterförening och anknytningsinvandring.....	14
3.1 Kvinnor som kränks eller riskerar att kränkas – tvåårsregel	14
4 Utveckla arbetskraftsinvandringen	15
5 Flyktingpolitik inom EU.....	17

5.1 Dublinförordningen	17
5.2 Kvotflyktingar och nödvisum	17
6 Uppvärdera medborgarskapets betydelse	18
7 Övriga budgetpåverkande anslagsförändringar	19

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 8 Migration enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna asylrätten genom att föra en ordnad, human och långsiktigt ansvarsfull integrations- och migrationspolitik som erbjuder en fristad för människor på flykt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om asylansökningsområden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av korrekta beslutsunderlag i asylprocessen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka drivkrafterna för asylsökande att medverka till att identiteten fastställs och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett asylprogram där asylsökande ska delta i 15 timmar språkutbildning och 9 timmar samhällsorientering per vecka och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att asylsökande ska arbeta 16 timmar i veckan på asylboendet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att villkoret för identitetshandlingar för att få AT-UND bör tas bort och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett fribelopp för asylsökande som får ett reguljärt arbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell kampanj för att rekrytera fler familjehem och gode män och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ensamkommande flyktingbarn ska få en god man inom 24 timmar och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i utlänningslagen bör införas en huvudregel om tidsbegränsade treåriga uppehållstillstånd för den som har beviljats asyl, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de som får tidsbegränsat uppehållstillstånd ska ha rätt till familjeåterförening och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskilt ömmande skäl och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avvísningar och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka antalet återtagandeavtal med viktiga mottagarländer och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer resurser till polisen för att kunna verkställa avvísningar, utvisningar samt fler inre utlänningskontroller och tillkännager detta för regeringen.

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förvarstaggande och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka antalet förvarsplatser och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en inspektion för migrationsfrågor och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppföljning av lagen avseende personer som riskerar förföljelse på grund av tro, kön eller sexuell läggning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EBO-lagen bör ses över och att ekonomiska styrmedel bör användas på lämpligt sätt och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvinnor som kränks eller riskerar att kränkas under tiden för den s.k. tvåårsregeln och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att personer som studerar i Sverige bör ges möjlighet att stanna minst sex månader för att söka arbete eller starta företag och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förkorta handläggningstiderna för arbetstillstånd samt införa en 30-dagarsgaranti och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverk och tillämpning avseende arbetstillstånd bör ses över i syfte att ta bort hinder som kan framstå som orimliga och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en reformering av Dublinförordningen och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla EU:s medlemsländer ska ta emot fler kvotflyktingar inom ramen för UNHCR:s vidarebosättningsprogram och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nödvisum och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppvärdera medborgarskapets betydelse och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den som söker medborgarskap ska ha genomgått undervisning i samhällsorientering och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om medborgarskapsceremonier och medborgarbok och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkalla medborgarskap som har erhållits genom mutor eller bestickning och tillkännager detta för regeringen.

36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda frågan om medborgarskap och tillkännager detta för regeringen.

Tabeller

Tabell 1 Kristdemokraternas förslag till anslag för 2019 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1:1 Migrationsverket	5 411 896	-1 040 000
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	5 567 000	-4 000
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	57 915	
1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål	978 291	-376 000
1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	426 649	
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	432 027	
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	349 202	
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	155 450	
1:9 Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m.fl.	195 000	
<i>Nya anslag</i>		
1:11 Anhöriginvandring		+370 000
Särskilt och synnerligen ömmande omständigheter		+120 000
Summa	13 573 430	-930 000

Tabell 2 Kristdemokraternas förslag till anslag för 2019 till 2021 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen (KD)		
	2019	2020	2021
1:1 Migrationsverket	-1 100	-1 432	-247
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	+56	+56	+56
1:3 Migrationspolitiska åtgärder			
1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål	-376	-417	
1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål			
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden			
1:7 Utresor för avvisade och utvisade			
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar			
1:9 Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m.fl.			
Summa	-930	-1 793	-191

1 Inledning

Den humanitära krisen i världen drabbar allt fler. FN:s flyktingorgan UNHCR uppskattar i sin årsrapport för 2017 att 68,5 miljoner människor befinner sig på flykt undan krig och förföljelse. Det är den högsta siffran sedan andra världskriget. Två av tre flyktingar är s.k. internflyktingar, vilket innebär att de befinner sig på flykt i sitt eget hemland. De flesta flyktingar flyr till något grannland eller något annat land i deras omedelbara region. Den humanitära krisen i världen är som störst i utvecklingsländerna där uppskattningsvis 85 % av världens flyktingar nu befinner sig.

UNHCR uppger att bara under 2017 tvingades 16,2 miljoner människor att fly. Endast en liten del av alla de som idag flyr undan krig, förtryck och islamistiska terrorgrupper kommer, tillsammans med ett stort antal människor som söker sig bort från fattigdom och misär, till vår del av världen. EU uppger att under 2017 sökte 705 000 personer asyl i EU-länderna. Det är nästan en halvering jämfört med året innan då nästan 1,3 miljoner asylsökningar registrerades.

Även om den humanitära krisen i huvudsak är något som drabbat och drabbar utvecklingsländerna har de sista åren också skakat om både EU och Sverige där det stora antalet flyktingar och migranter orsakat stora påfrestningar i delar av samhället. Det har också blivit tydligt att den politik och de system som finns inte haft förmågan att hantera detta. EU:s gemensamma asylsystem (CEAS) har inte fungerat och Dublinförordningen (som innebär att asylansökningar huvudsakligen ska behandlas i det land där den sökande först anländer) är inte utformad för att klara av den mängd asylsökande som EU och dess medlemsstater upplevde, inte minst under 2015. Hade Dublinförordningen följts på det sätt som var tänkt hade Grekland ensamt burit ansvaret för att hantera asylansökningar från nästan en miljon flyktingar. Resultatet blev istället att flyktingar och migranter inte registrerades i första ankomstlandet utan kunde fortsätta att resa till exempelvis Tyskland, Sverige och Österrike som därmed tog emot en stor andel av alla asylsökande (drygt 80 %) inom EU.

I Sverige kan vi notera en kraftig minskning av antalet asylärenden de sista åren. Denna minskning ligger i linje med den minskning som skett för EU som helhet. Det finns flera orsaker till detta. En orsak är den överenskommelse mellan EU och Turkiet som trädde i kraft våren 2016. Andra orsaker är de tillfälliga gränskontroller som infördes i flera av EU:s medlemsstater. Sveriges egen politik i form av den tillfälliga migrationslagstiftningen, id-krav och striktare gränskontroller har också spelat en roll för antalet asylsökande till landet.

Även om antalet asylsökande har gått ned de två sista åren efter toppnoteringen 2015 då drygt 160 000 människor sökte asyl så kommer vi fortsatt att ta emot ett stort antal asylsökande de närmaste åren. Migrationsverket beräknar i sin senaste prognos från november i år att mellan 16 000 och 33 000 kommer att söka asyl i Sverige, med ett antagande om cirka 26 000. Myndigheten uppger att osäkerheten är stor och att utfallet beror på om Sverige återgår till den vanliga lagstiftningen med bland annat permanenta uppehållstillstånd. För år 2020 respektive år 2021 ligger antagandet på cirka 33 000 personer.

1.1 Kristdemokraternas utgångspunkter

Kristdemokraternas migrationspolitiska utgångspunkt är att värna asylrätten och att Sverige har ett moraliskt ansvar att hjälpa medmänniskor i nöd. Partiet ska vara en

garant för en ordnad, human och långsiktigt ansvarsfull migrations- och integrationspolitik. Utgångspunkten är att försvara öppenheten och den fria rörligheten inom EU. Vi vill även se fler lagliga vägar in i unionen. Samtidigt ska vi kunna känna oss trygga i att asylprövningen är rättssäker och att den som saknar skyddsskäl och får nej på sin asylansökan också ska lämna landet.

De gemensamma principerna för den reglerade migrationen inom EU har sedan sommaren 2015 i princip satts ur spel. Det gör att det inte är möjligt för Sverige att ha asylregler som kraftigt avviker från andra EU-länders. Därför är det angeläget att Sverige även i fortsättningen arbetar för en harmonisering av migrationspolitiken inom EU, där fokus ligger på att höja upp lägstanivån bland medlemsstaterna, och att medlemsländerna följer ingångna avtal så att asylrätten kan vidmakthållas.

Vid sidan om behovet av att förbättra och effektivisera det direkta mottagandet av asylsökande behöver arbetet framöver fokusera på att få de personer som fått och får uppehållstillstånd att så snabbt som möjligt etablera sig på den svenska arbetsmarknaden och i det svenska samhället. Att klara de integrationspolitiska utmaningarna – ta itu med utanförskap och utsatthet, bostadsbrist, klyftan mellan utrikes och inrikes födda på arbetsmarknaden – är centralt för att kunna ha en fortsatt human och ordnad migrationspolitik.

2 Asylprocessen och mottagandet

2.1 Asylprogram – obligatorisk sfi och samhällsorientering

Asylsökande försätts idag i en lång väntan på handläggning av sin asylansökan med en lika lång tid av ovisshet och ofta passivitet som följd. Vistelsetiden har de senaste åren ökat dramatiskt. Den genomsnittliga handläggningstiden för en asylansökan är 533 dagar, en ökning med 91 dagar från 2016 till 2017. Människors inneboende drivkraft och hopp om att bygga en bättre framtid riskerar att avta ju längre tiden går.

Kristdemokraterna vill möta denna situation genom att tidigarelägga den utbildning (sfi och samhällsorientering) som nyanlända erbjuds under asyltiden. Alliansen har gemensamt ställt sig bakom kravet om obligatorisk samhällsorientering och undervisning i svenska. Kristdemokraterna välkomnar detta och vill se ”Integration från dag ett”. Förutom möjligheten att arbeta ska den asylsökande få samhällsundervisning där man exempelvis klargör vad som avses med begrepp som religionsfrihet, jämställdhet och likabehandling och där svenskundervisningen förbättras genom individuella prestationsplaner, ökad nivåindelning och fler samt bättre sfi-anordnare.

Kristdemokraterna vill införa krav på att asylsökande erhåller och ska delta i 15 timmar språkutbildning och nio timmar samhällsorientering per vecka. Kristdemokraterna anslår totalt 200 miljoner under 2019, 500 miljoner år 2020 och 600 miljoner år 2021. På sikt överväger vinsterna i snabbare integration de extra kostnader som detta medför. En kraftigt kortad etableringstid är något som är bra för både den enskilde och samhället i stort. Länsstyrelserna, som idag ansvarar för asylsökandes sysselsättning, ska även administrera asylprogrammen, vilket innebär att medlen förs till utgiftsområde 1. Till förmån för det mer omfattande asylprogrammet säger Kristdemokraterna nej till den tidigare vänsterregeringens satsning på svenska från dag ett.

Utöver utbildningstiden ska asylsökande ha ett arbetskrav på sig om 16 timmar per vecka vid det egna asylboendet. Det innebär att den asylsökande förväntas bidra med till exempel lokalvård, matservering, trädgårdsarbete och vaktmästartjänster, alltså uppgifter som idag åligger asylboendenas personal att sköta. Den som inte deltar i utbildningen eller uppfyller arbetskravet kan få sin dagersättning nedsatt.

2.2 Korrekta beslutsunderlag

Felaktig information, osäkerhet och bristande tilltro till myndigheter kan göra att asylsökande gör sig av med identitetshandlingar eller inte vågar uppge korrekt information då de tror att det annars skulle påverka deras möjligheter i asylprocessen i negativ bemärkelse. Detta kan leda till dels att rättssäkerheten för den asylsökande äventyras och dels att legitimiteten för asylsystemet och migrationspolitiken undermineras. En hög legitimitet för asylsystemet är väldigt viktigt såväl för den asylsökande som för allmänhetens syn på invandring, och för integrationen. Som ett led i att göra beslutsunderlaget så komplett som möjligt menar Kristdemokraterna att information om anhöriga ska lämnas in vid asylansökan. Detta är en viktig del för att bland annat underlätta styrkandet av den asylsökandes identitet.

2.2.1 Åldersbedömningar av ensamkommande

Sedan maj 2017 ska en åldersbedömning av asylsökande barn och unga göras redan tidigt i asylprocessen, vilket Kristdemokraterna välkomnar. Att åldersbedömningarna nu görs tidigare i asylprocessen är viktigt för att i så stor utsträckning som möjligt undvika att vuxna asylsökande placeras tillsammans med ensamkommande barn och unga, men också för att tillförsäkra att de resurser som ska gå till barn inte används till vuxna. Det är dock angeläget att de metoder som används utvärderas kontinuerligt och är rättssäkra.

2.3 Asylansökningsområden

Sedan 2015 förordar Kristdemokraterna att asylansökningsområden inrättas i närheten av våra stora gränsövergångar, dit personer som vill söka asyl i Sverige hänvisas. När Kristdemokraterna presenterade förslaget mötte det hård kritik från flera håll, bland annat från dåvarande migrationsminister Morgan Johansson. Sedan dess har dock en statlig utredning (2018:22) presenterat förslag som till stor del liknar Kristdemokraternas. Vi föreslår att det i asylansökningsområdena görs en första registrering och bedömning av asylansökan. Syftet är att få till stånd en snabbare handläggning och beslutsprocess som är både rättssäker och effektiv. Genom ett samlat mottagande och beslutsprocess ökar möjligheten att förhindra att människor avviker och hamnar i en utsatt situation.

I asylansökningsområdena ordnas boende för de asylsökande under den första fasen i asylutredningen. Personer som uppenbart inte medverkar till att styrka sin identitet, som kommer från så kallade säkra länder eller som i enlighet med reglerna i Dublinförordningen bör få sin asylansökan prövad i annat land ska få ett snabbt avvísingsbeslut. Detsamma gäller personer som bedöms vara en säkerhetsrisk.

Asylansökningsområdena ska bemannas med sjukvårdskompetens för att möta vårdbehov och behov av psykosocialt stöd. Många av dem som kommer till Sverige som asylsökande lider exempelvis av posttraumatiskt stressyndrom. Därför är det viktigt

att dessa kompetenser finns tillgängliga direkt vid mottagandet så att det hälsofrämjande arbetet påbörjas tidigare.

2.4 Rätt att arbeta från första dagen

Idag måste asylsökande som vill arbeta få ett undantag från skyldigheten att ha arbetstillstånd, ett så kallat AT-UND. För att erhålla ett sådant måste den asylsökande lämna in godtagbara identitetshandlingar eller på annat sätt medverka till att klarlägga sin identitet. Detta villkor infördes som ett sätt att få fler asylsökande att klarlägga sin identitet.

Med ett kraftigt ökat antal asylsökningar och avsevärt längre handläggningstider är det mycket viktigt med sysselsättning för de asylsökande och att så många som möjligt kan arbeta. Arbete och språk är i flera avseenden att betrakta som nycklar in i samhället. För att få så många asylsökande som möjligt att arbeta anser Kristdemokraterna att villkoret om identitetshandlingar för att få AT-UND bör tas bort.

För asylsökande som vill börja arbeta finns fler praktiska hinder som måste undanröjas. Det har handlat om problem med att få det samordningsnummer som behövs för att bland annat kunna begära A-skattsedel. Skatteverket har föreslagit en lösning på detta problem, och vi anser att detta måste åtgärdas skyndsamt. Kristdemokraterna föreslår dessutom att asylsökande som får ett reguljärt arbete ges ett fribelopp om 3 000 kronor som den enskilde kan tjäna per månad utan att dagersättningen minskas.

2.5 Ensamkommande barn och unga

2.5.1 God man inom 24 timmar

När ensamkommande barn och unga anländer till Sverige saknar de per definition familj, men också i de allra flesta fall vänner och annat kontaktnät som kan ge den värme och det stöd som är så viktigt att man får när man kommer ensam till ett nytt land. Därför arbetar Kristdemokraterna för att dessa barn ska få in trygga rutiner i sina liv, främst genom ett säkert boende och gode män.

En god man ska ha nära kontakt med den minderåriga, informera om barnets rättigheter och säkerställa att barnet vet vilka fördelar som finns med en rättssäker process jämfört med de risker som följer med en avvikelse.

I dag tar det alltför lång tid från det att den minderåriga anländer till att en god man förordnas och det förekommer även att gode män har ansvar för fler minderåriga än de klarar av. Orsaken till detta är huvudsakligen bristen på gode män. Kristdemokraterna vill att alla ensamkommande barn ska få en god man inom 24 timmar efter ankomst.

Men en snabbare hantering behövs för att tillgodose barns och ungas rättigheter, exempelvis att minska risken för att de försvinner. Därför föreslår Kristdemokraterna att rekryteringen av gode män underlättas genom att en nationell kampanj genomförs och att ett nationellt register upprättas.

2.5.2 Nationell krissocialjour

Situationen sedan 2015 har tydliggjort de svårigheter som kommunerna redan tidigare har upplevt i vissa lägen när de inte klarat sitt uppdrag fullt ut. För att avlasta

kommunernas socialtjänst krävs en förnyad ansvarsfördelning och nya arbetsformer. Vi anser därför att en nationell krissocialjour bör inrättas. När kommunerna bedömer att de behöver extra hjälp kan sådan avropas från den nationella krissocialjouren. Med en nationell organisation kan resurserna användas bättre. Dessutom kan riskerna för att barns och ungdomars trygghet och rättssäkerhet åsidosätts minimeras. Krissocialjouren bör även ha befogenhet och resurser att upprätta mottagningsboenden samt granska och rekrytera familjehem, gode män och särskilt förordnade vårdnadshavare. Vi avsätter 25 miljoner per år 2019–2021 för en krissocialjour.

2.5.3 Lämpligt boende för ensamkommande och fler familjehem

Kristdemokraterna anser att fler ensamkommande barn och ungdomar i första hand ska placeras i familjehem. Eftersom antalet familjehem är begränsat har Kristdemokraterna föreslagit att fler familjehem med beredskap att ta hand om dessa barn och unga ska rekryteras och utbildas. Vi föreslår en nationell kampanj för att rekrytera fler familjehem och gode män. Vi avsätter 15 miljoner kronor per år för detta ändamål.

För de barn och unga som ändå inte kan beredas plats i ett familjehem är det viktigt att kommunen kan erbjuda annat lämpligt boende. Den nya typen av boende, stödboende för unga mellan 16 och 20 år, som infördes under 2016 är mycket välkommen. Tidigare var det endast möjligt att placera barn och unga i HVB-hem, vilket inte alltid varit lämpligt. Det nya stödboendet är i första hand tänkt för unga personer 18 år och äldre men kan, om särskilda skäl finns, även omfatta barn och ungdomar i åldern 16–17 år. Kommunernas socialnämnder ska ha ett övergripande ansvar, och en noggrann bedömning ska göras utifrån det enskilda barnets eller den unges behov.

I huvudsak bör en placering i ett stödboende endast bli aktuell när barnets eller den unges egen problematik inte ligger till grund för placeringen. Den nya reglerade formen för stödboende svarar också mot det faktiska behov som speglats av att flera kommuner redan använder boendeformer de benämner stödboende, men för vilka det tidigare inte har funnits någon reglering.

Kristdemokraterna anser att det är viktigt att en uppföljning görs av denna nya placeringsform och att tillsynen av dessa boenden säkerställs.

Kommunernas kostnader för de ensamkommande är fortsatt höga. Likaså påfrestningen på socialtjänsten. Risken är då överhängande att tillräcklig hänsyn inte tas för att säkerställa den enskildes bästa. Extra påtagligt blir det när en ensamkommande fyller 18 år. Såvida inte personen i fråga kan ordna ett eget boende när han eller hon blir myndig blir han eller hon ofta abrupt omplacerad till en annan kommun. För att skapa goda förutsättningar för en god psykisk hälsa och en lyckad integration behöver vi i största möjliga mån undvika sådana uppbrott. Det mest humana är att låta dem stanna i den kommun där de har etablerat sig. Vi välkomnar den ökning av resurser som har givits till kommunerna för att klara detta och låter därför den tillfälliga övergångssatsningen för detta ändamål kvarstå även under 2019.

2.6 Permanent lag om tillfälliga, treåriga uppehållstillstånd

Den som beviljas asyl i Sverige bör, enligt Kristdemokraternas förslag, som huvudregel få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som gäller i tre år. Samtidigt ska rätten till familjeåterförening gälla för de som får ett tillfälligt uppehållstillstånd. Om

skyddsbehovet kvarstår efter denna tid permanentas uppehållstillståndet. Också den som under de första tre åren har kommit i egen försörjning, via arbete eller eget företagande, bör ges ett permanent uppehållstillstånd. Kristdemokraterna vill att dessa bestämmelser ska permanentas inom ramen för utlänningslagen.

Kristdemokraternas förslag stärker incitamenten till etablering eftersom eget arbete säkrar rätten att stanna i Sverige. Förslaget kan också påverka hur många som söker asyl just i vårt land. Att Sverige fram till nyligen, till skillnad från andra EU-länder, som huvudregel haft permanenta uppehållstillstånd har sannolikt bidragit till att fler sökt asyl här i stället för i andra EU-länder. En jämnare fördelning minskar Sveriges kostnader och underlättar etableringen för dem som kommer hit. Samtidigt ska rätten till familjeåterförening gälla för de som får ett tillfälligt uppehållstillstånd.

2.7 Synnerligen och särskilt ömmande omständigheter

Under den tid som den nuvarande, tillfälliga migrationslagstiftningen gäller är möjligheterna att få uppehållstillstånd i Sverige snävare jämfört med den ordinarie lagstiftningen. Bland annat finns inte möjligheten att få uppehållstillstånd med anledning av synnerligen och särskilt ömmande omständigheter kvar.

Kristdemokraterna motsatte sig att bestämmelserna om synnerligen och särskilt ömmande omständigheter togs bort i och med den tillfälliga lagen. Tidigare kunde en begränsad grupp av de mest utsatta beviljas uppehållstillstånd på denna grund.

Vi bedömer att något fler av de mest utsatta, inte minst bland de ensamkommande barn och unga som kommit till Sverige de senaste åren, skulle ha beviljats uppehållstillstånd på denna grund. Vi avsätter 120 miljoner kronor under 2019 för att återinföra undantagsbestämmelsen om synnerligen och särskilt ömmande omständigheter.

2.8 Effektivare avvisningar

Det är viktigt att återvändandet fungerar, och att det är en tydlig skillnad mellan ett ”ja” och ett ”nej” i asylprocessen är centralt för att legitimiteten i – och förtroendet för – asylrätten och vår reglerade migrationspolitik ska upprätthållas. Det är också centralt för att Sverige som land ska kunna vara generöst i att ge skydd till människor som är i behov av det. I Migrationsverkets senaste prognos (november 2018) beräknar myndigheten att under 2019 kommer 12 800 personer avvika och överlämnas till polisen.

Att avvika eller att ”gå under jorden” innebär dels stora risker för den enskilda, dels att parallellsamhällen riskerar att etableras. Det är en utveckling som vi måste motverka.

Utbyggnaden av förvarsplatser har fortgått under 2018 och Migrationsverket räknar med att det ska finnas minst 456 platser innan årsskiftet. Dock har myndigheten tillsammans med polisen bedömt att behovet kommer att öka än mer under 2019 och 2020, därav kommer befintliga platser att vara otillräckliga. Även EU-kommissionen har uppmanat Sverige att öka antalet förvarsplatser. Mot denna bakgrund avsätter vi 180 miljoner kronor under en treårsperiod för att tillskapa 50 fler förvarsplatser.

För att möjliggöra fler avvisningar och utvisningar är det också viktigt att Sverige ingår fler bilaterala överenskommelser (så kallade återtagandeavtal) med de viktigaste mottagarländerna för att dessa ska ta emot sina medborgare. Det behövs även mer

resurser till polisen för att de ska kunna verkställa avvisningar och utvisningar och även i större utsträckning genomföra inre utlänningskontroller. Kristdemokraternas satsningar på polisen redogörs för inom ramen för utgiftsområde 4.

I förhandlingarna om nya åtgärder mot terrorism som ägde rum under våren 2017 var en av Kristdemokraternas prioriterade frågor – som också vann stöd under förhandlingarna – att elektronisk övervakning vid avvisningsbeslut ska utredas. Kristdemokraterna menar att elektronisk fotboja ska kunna användas som alternativ till förvarstagande. Personer med fotboja, som skulle kunna fungera som ett slags kommunarrest, kan förbereda sin hemresa. Samtidigt skulle ett avvikande upptäckas omedelbart, antingen när fotbojan avlägsnas eller när personen som är utrustad med en sådan avviker från sitt tillåtna geografiska område.

Avslutningsvis i detta avsnitt bör framhållas att lagstiftningen idag är sådan att brottsliga gärningar kan innebära utvisning. Kristdemokraterna menar att utvisning, för personer med uppehållstillstånd, bör bli en betydligt vanligare rättsverkan än vad som är fallet idag. Detta bör exempelvis gälla vid vålds- eller sexualbrott. Det är dock brottets grad av allvarlighet och inte dess art som ska styra påföljden, inklusive om det ska föranleda utvisning. Om en utvisning inte går att verkställa, exempelvis för att det inte finns något mottagande land, eller att ett verkställande skulle innebära ett konventionsbrott, så ska utvisningsbeslutet kunna genomföras när verkställighetshindren inte längre föreligger.

2.9 Inrätta en inspektion för migrationsfrågor

En rättssäker migrationsprocess förutsätter att varje steg är rättssäkert. Att myndigheter har ett ansvar att själva se över sina rutiner och följa upp sitt arbete är inte tillräckligt. Därför föreslår Kristdemokraterna att en inspektion för migrationsfrågor inrättas. Syftet med denna inspektion är att verka för rättssäkerhet och effektivitet genom hela migrationsprocessen, det vill säga i hanteringen hos Migrationsverket, utlandsmyndigheter, domstolar, polis och i samverkan med kommuner och landsting.

Målet med en inspektion för migrationsfrågor är att upptäcka systembrister och därigenom höja rättssäkerheten för den enskilde. Därför bör inspektionens fokus ligga på att säkerställa en korrekt och enhetlig tillämpning av lagstiftningen, och att samarbetet mellan ansvariga myndigheter fungerar och ger förutsättningar för upprätthållen rättssäkerhet.

En inspektion för migrationsfrågor kan närmast jämföras med Inspektionen för socialförsäkringen. Den nya inspektionens granskning bör främst ske genom bedömning av myndigheternas egna system för styrning. Exempelvis ska den kunna kartlägga huruvida olika delar av Migrationsverket eller polisen skiljer sig åt i hanteringen av liknande fall, om det finns omotiverade skillnader mellan domstolar, på vilket sätt och hur snabbt Migrationsverket rättar sig efter ny praxis, hur olika utlandsmyndigheter arbetar med handläggning och i vilken mån myndigheterna lever upp till regeringens satta mål.

2.10 Hjälporganisationerna ska få ökat stöd

Vi behöver ta tillvara de enskilda krafter och organisationer som vill och kan hjälpa. Gåvor till frivilligorganisationer strömmar in och är ett tydligt exempel på att enskilda vill hjälpa till i både mottagandet av nyanlända och den senare integrationsprocessen.

Här behöver kommunerna jobba tillsammans med både enskilda och det civila samhället. Det civila samhället är oersättligt och förtjänar samhällets erkännande och stöd. I rådande läge är det därför obegripligt att förra vänsterregeringen valt att höja skatten på gåvor till ideella ändamål. Kristdemokraterna vill återinföra avdragsrätten för gåvor till ideella organisationer i en utvecklad version. Detta redogörs för inom ramen för utgiftsområde 3.

2.11 Kompetens gällande förföljda på grund av tro, kön eller sexuell läggning

Arbetet med att förstärka rättigheterna för dem som riskerar förföljelse på grund av tro, kön, könsidentitet eller sexuell läggning är av stor vikt. När de mänskliga rättigheterna försvagas i ett land är ofta den första varningssignalen ökade attacker mot just religiösa minoriteter och hbtq-personer. Situationen för dessa två grupper ger också ofta en god indikation på hur det är ställt med de mänskliga rättigheterna i ett land rent generellt.

Sedan 2005 ska förföljelse på grund av tro, kön, könsidentitet eller sexuell läggning ge flyktingstatus. För att Migrationsverket ska kunna följa dessa nya bestämmelser är kompetensen hos myndighetens handläggare naturligtvis avgörande, och flera viktiga åtgärder, i form av referensgrupper, utbildningsinsatser och seminarier, har genomförts sedan den nya lagstiftningen infördes i syfte att höja kompetensnivån.

När det kommer till konvertiter till kristendom är det just skiftet från en övertygelse till en annan som utreds av Migrationsverket och huruvida denna konversion är genuin. Efter att kritik riktats mot hur myndigheten har gjort dessa bedömningar har kunskapsfrågornas betydelse tonats ned till förmån för den asylsökandes egen berättelse om hur vägen till konversion har sett ut. Detta är något som Kristdemokraterna välkomnar. Men trots insatserna hos Migrationsverket finns det fortfarande mycket som tyder på att lagstiftningens intention från 2005 ännu inte har uppnåtts.

2.12 Se över EBO-lagen

Kristdemokraterna anser att EBO-lagstiftningen är problematisk på många sätt. Trots namnet har EBO blivit inneboende, inte eget boende. Konsekvensen är trångboddhet, frekventa flyttar och socialt utanförskap. Det finns fall där tio till tolv personer trängs i en tvårumslägenhet. Oseriösa aktörer utnyttjar situationen och handel med adresser förekommer. EBO leder även till att många asylsökande koncentreras till vissa områden.

Lokalpolitiker i kommuner som Malmö och Södertälje har därför länge pekat på allvarliga konsekvenser som EBO medför. En jämnare fördelning mellan landets kommuner av såväl nyanlända som asylsökande underlättar både för de asylsökande och för arbetet med att ta emot och slussa in nyanlända i samhället. För att fler ska välja anläggningsboende och för att bryta den destruktiva trångboddheten behöver EBO-lagen ändras och ekonomiska styrmedel användas på lämpligt sätt.

För att förhindra att asylsökande väljer trångbott eget boende vill Kristdemokraterna skärpa kraven på de som väljer EBO. Den som vill välja eget boende ska kunna uppvisa ett trovärdigt och värdigt boende för Migrationsverket i den kommun den asylsökande vill bosätta sig i. Detta bör vara ett villkor för att kunna erhålla dagersättning.

Boverkets trångboddhetsnorm 2 bör appliceras i sammanhanget. Enligt denna norm räknas ett hushåll som trångbott om det finns fler än två boende per sovrum, kök och vardagsrum oräknade. Ett hushåll med fyra personer ska därmed ha minst tre rum och kök för att inte räknas som trångbott. Hushåll med ensamstående utan barn anses inte vara trångbotta oavsett antal rum. Kommuner och deras kommunala bostadsföretag bör identifiera boenden där trångboddhetsnormer överskrids. Asylsökande i bostäder där trångboddhetsnorm 2 överskrids bör hänvisas till anläggningsboende under Migrationsverkets försorg.

3 Familjeåterförening och anknytningsinvandring

Under den tid som den nuvarande, tillfälliga migrationslagstiftningen gäller har möjligheterna till familjeåterförening begränsats. De som har fått uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande har inte möjlighet till familjeåterförening under denna tid.

Kristdemokraterna anser att familjens betydelse för upplevelsen av gemenskap, trygghet och stabilitet är mycket viktig – och det gäller inte minst i en orolig och ständigt föränderlig omvärld. Vi värnar familjesammanhållning och det är vår utgångspunkt att familjer ska kunna återförenas. Barn ska inte skiljas från sina föräldrar. Detta är inte minst en integrationsfråga. Det är bättre att de människor som kommit till Sverige fokuserar på att så fort som möjligt etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället, istället för att oroa sig för sina anhöriga.

Vi har därför motsatt oss de inskränkningar av möjligheten till familjeåterförening som gäller under den tillfälliga migrationslagstiftningen och anslår därför 370 miljoner kronor för 2019. I enlighet med migrationsöverenskommelsen från oktober 2015 står Kristdemokraterna bakom förslaget om att nyetablerade relationer ska omfattas av försörjningskrav. Vi är även positiva till att på sikt återinföra sista-länkenbestämmelsen, dock med ett försörjningskrav.

3.1 Kvinnor som kränks eller riskerar att kränkas – tvåårsregel

Den person som söker uppehållstillstånd för att få leva med en person i Sverige kan beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som gäller under två år – den så kallade tvåårsregeln. Om förhållandet upphör innan utgången av två år ska personen ifråga återvända till sitt hemland. Regeln kom till för att förhindra skenäktenskap.

Dessvärre har det visat sig att kvinnor som misshandlats av sin partner försatts i en tvångssituation. De har helt enkelt haft att välja mellan att fortsätta utstå psykisk eller fysisk misshandel eller att bli utvisade från Sverige. Därför ändrades lagen och i dag kan den person som utsatts för våld eller annan allvarlig kränkning under förhållandet, och av det skälet lämnat detsamma, beviljas fortsatt uppehållstillstånd även om förhållandet upphört innan två år förflutit.

Lagändringen förefaller dock inte ha inneburit att situationen förbättrats i avsedd omfattning. Kvinnor som borde ha fått stanna har inte fått göra det. En orsak till detta är

att även om kvinnan brutit upp från förhållandet på grund av exempelvis misshandel, krävs att sammanboendet inte varit helt kortvarigt och att förhållandet från början var seriöst. Om man finner att förhållandet varit oseriöst eller kortvarigt, bedöms orsaken till uppbrottet som relativt oväsentlig.

I betänkandet Kvinnor och barn i rättens gränsland (SOU 2012:45) påpekar regeringens utredare att tusentals kvinnor varje år söker hjälp efter att ha utsatts för våld av sina män. Utredningen menar att kunskapen hos kvinnorna är bristfällig och att informationen borde bli bättre. Det finns tyvärr exempel på män som systematiskt utnyttjar utländska kvinnor genom att inleda ett förhållande med dem och inom två år antingen överge dem eller på annat sätt göra så att de tvingas lämna förhållandet. Dessa män är väl medvetna om att kvinnorna kommer att utvisas om förhållandet upphör innan två år har gått.

För att kunna utreda om det finns skäl att misstänka att referenspersonen kan komma att förgripa sig på sökanden i framtiden, eller för att fastställa att han tidigare förgripit sig på sambo eller maka, bör en kontroll göras genom registerutdrag. Vi menar att utdrag från brottsregistret avseende brott mot liv och hälsa (3 kap.), brott mot frihet och frid (4 kap.), frid och sexualbrott (6 kap.) ska hämtas in för samtliga referenspersoner. Även meddelande om besöksförbud ska hämtas in.

Kristdemokraterna menar att det även bör göras en kontroll utifrån folkbokföringsregistret samt Migrationsverkets register om tidigare anknytningsförfrågningar. Det kan ge en bild av om någon tidigare ansökt om uppehållstillstånd på grund av anknytning till personen ifråga. På så sätt kan ingen sätta i system att inleda ett förhållande och sedan överge personen i fråga innan tvåårsperiodens utgång.

I de fall det framkommer att referenspersonen tidigare dömts för brott mot kap. 3, 4 eller 6 i brottsbalken bör sökanden alltid informeras om detta muntligen. De svenska ambassader som hanterar ansökningsprocessen bör även få i uppdrag att ge sökande en mer fullständig information om vilka rättigheter de har och vilket skydd som kan ges. En sådan information bör inkludera reglerna kring tvåårsgränsen. Den som utsätts för misshandel och kränkningar ska inte vara utlämnad till den som begår brottet. Den situation som alltjämt råder innebär att det kan uppfattas som att ”lite stryk ska man tåla”. Det är helt oacceptabelt. Ytterligare steg behöver vidtas för att kvinnorna som blir misshandlade inom tvåårsperioden inte ska försättas i en tvångssituation.

4 Utveckla arbetskraftsinvandringen

Sverige behöver fler företag som startar, växer och anställer. Det ställer krav på ett konkurrenskraftigt näringsklimat men också på att det finns en god tillgång till kvalificerad arbetskraft. Arbetskraftsinvandring bidrar därigenom till att ett land utvecklas och till en växande ekonomi.

Men arbetskraftsinvandring är också ett sätt för att skapa fler lagliga vägar in i Sverige och EU. Om fler länder ökade möjligheterna till arbetskraftsinvandring skulle fler människor som söker sig från utsatthet och fattigdom, men som inte har asylskäl, ges förutsättningar att kunna arbeta och försörja sig i ett annat land.

Kristdemokraterna vill se fler vägar in till Sverige för den som vill komma hit och arbeta, vilket inte minst gäller inom yrken där det i dag råder brist på arbetskraft i

Sverige. Bland annat bör personer som studerat i Sverige ges möjlighet att stanna under minst sex månader efter att studierna avslutats för att söka arbete eller starta företag här. Men utöver detta finns flera saker att göra för att underlätta och stimulera en ökad arbetskraftsinvandring till Sverige.

Till att börja med är ett av de problem som personer som vill komma till Sverige för att arbeta, och arbetsgivare som vill anställa utländsk arbetskraft, stöter på idag alltför långa väntetider för prövning av ansökan om arbetstillstånd. Kristdemokraterna vill tillsammans med de övriga allianspartierna korta handläggningstiderna för arbetstillstånd och utöka möjligheterna till digital hantering, bland annat genom att en så kallad 30-dagarsgaranti vid komplett ansökan införs hos Migrationsverket. Ansökningar om arbetstillstånd som inte kräver kompletteringar ska inte ha en handläggningstid längre än 30 dagar.

Vidare är en fråga som varit alltför aktuell under de senaste åren den orimliga praxis som lett till de så kallade kompetensutvisningarna av högkvalificerad arbetskraft, vilka fått avslag på sina ansökningar om förlängt arbetstillstånd till följd av mindre förseelser från arbetsgivarens eller en tidigare arbetsgivares sida. Även om det är fortsatt viktigt att värna om villkoren på svensk arbetsmarknad och motverka missbruk av reglerna menar Kristdemokraterna att detta inte får leda till oproportionerliga konsekvenser för den enskilde.

Trots flera uppmaningar från Kristdemokraterna och övriga Alliansen drog den tidigare vänsterregeringen ut på tiden och föreslog åtgärder som var otillräckliga för att till fullo möta problemet. Under tiden som regeringen hade på sig att agera och därefter har alltifrån arkitekter till programmerare som arbetar och betalar skatt i Sverige utvisats på grund av mindre misstag.

De förändringar som genomfördes i propositionen (2016/17:212) är otillräckliga och Kristdemokraterna menar att proportionalitetsprincipen ska beaktas vid handläggningen av frågor om arbetstillstånd.

Något som också bör framhållas är att även om arbetskraftsinvandring bidrar till bättre kompetensförsörjning och ökade möjligheter för företag att växa och anställa, förekommer samtidigt fall av dåliga villkor, falska anställningar och handel med anställningsavtal. Naturligtvis måste alla former av missbruk av regelverket om arbetskraftsinvandring motverkas.

Kristdemokraterna och de övriga allianspartierna har därför lämnat förslag om insatser för att motverka missbruk av arbetstillstånd. Vi vill att direktåtkomst införs för Migrationsverket till vissa uppgifter hos bland annat Skatteverket. Genom direktåtkomst till uppgifter om till exempel antal anställda i verksamheten, omsättning, resultat, inbetalda skatter och avgifter kan Migrationsverket kontrollera att regelverken efterlevs på ett mer effektivt sätt. Här finns utredningsförslag klara sedan tidigare. Regeringen måste snarast till riksdagen lägga fram ny lagstiftning. Som en del av Alliansens reformagenda har vi även föreslagit en ny form av visum för högutbildade eller experter så att dessa kan söka jobb eller starta företag.

5 Flyktingpolitik inom EU

5.1 Dublinförordningen

Dublinförordningen tillkom så att medlemsländerna i EU på ett effektivt sätt skulle kunna bestämma vem som har ansvaret för att pröva en asylansökan, garantera rimliga tidsfrister och motverka att asylansökningar lämnas in i flera medlemsstater samtidigt. Länderna är skyldiga att överta eller återfå asylärenden från andra medlemsländer i de fall då de är ansvariga enligt förordningen. Denna ordning har sina fördelar och sina nackdelar. Den medför exempelvis en tydlighet i frågan var en person ska söka asyl och den gör att ingen riskerar att hamna utanför systemet i ett läge när ingen medlemsstat vill ta hand om en persons asylansökan.

Det står helt klart att Dublinförordningen behöver ses över i sin helhet och det pågår i nuläget förhandlingar om en reformering, vilket Kristdemokraterna välkomnar. Kristdemokraterna ser det som mest rimligt att personer som vill söka asyl i EU gör det vid gemensamma EU-beskickningar innan inresa eller vid unionens yttre gräns och att de asylsökande därefter fördelas mellan EU:s medlemsstater baserat på en specifik fördelningsnyckel. Det skulle göra att enskilda inte kan välja land att söka asyl i men var och en skulle likväl försäkras att få sina asylskäl prövade. I särskilda fall bör dock hänsyn kunna tas till exempelvis personlig anknytning till en viss medlemsstat eller om den asylsökande besitter specifika språkkunskaper.

Sverige har länge varit ett av de länder i Europa och västvärlden som flest sökt sig till och som har tagit ett mycket stort ansvar vad gäller att välkomna asylsökande. Under 2014 och 2015 sökte nästan en kvarts miljon människor asyl här, vilket i förhållande till befolkningens storlek är mer än något annat land i västvärlden. Om övriga EU-länder hade tagit emot lika många asylsökande per capita som vårt land gjorde under 2015 hade unionen gemensamt kunnat välkomna hela åtta miljoner asylsökande under ett år då nöden var mycket stor. Det är genant att inte fler länder kunde tänka sig att vara med och bidra.

I fördelningen av asylsökande mellan medlemsstaterna bör hänsyn framför allt tas till befolkningsstorlek, ekonomisk styrka och tidigare ansvarstagande på asylområdet. Sverige bör gentemot EU och övriga medlemsstater, som förstahandsalternativ, driva linjen om en reformering av Dublinförordningen i enlighet med dessa principer.

5.2 Kvotflyktingar och nödvisum

Kvotflyktingsystemet är idag en av få lagliga vägar in till Europa. Fram till 2016 tog Sverige emot ungefär 1 900 kvotflyktingar per år, men i och med migrationsöverenskommelsen från 2015 har Sverige successivt ökat antalet kvotflyktingar till 5 000 personer årligen från och med i år. Kristdemokraternas målsättning är att Sverige ska verka för ett ökat ansvarstagande också från EU i denna fråga. Alla medlemsstater ska ta emot kvotflyktingar och fler kvotflyktingar totalt sett ska tas emot i EU. Därför behövs en uppgörelse om ett kvotfördelningssystem i Europa.

I dag går det inte att söka asyl i EU på distans från utlandet. Man kan inte heller få visum till ett EU-land för att söka asyl. Många människor på flykt ser sig därför hänvisade till illegala och hänsynslösa flyktingsmugglare. Kristdemokraterna anser att gemensamma steg bör tas från EU:s länder att i samarbete med UNHCR öppna

möjligheten att söka nödvisum före inresa till EU. Detta är också en fråga som finns med i migrationsöverenskommelsen från 2015.

6 Uppvärdera medborgarskapets betydelse

Medborgarskapet är i grunden en fråga om säkerhet, trygghet, rättigheter och skyldigheter, liksom om identitet. Om du som vuxen vill bli svensk medborgare ska du kunna styrka din identitet, ha permanent uppehållstillstånd, uppehållsrätt eller uppehållskort och ha bott i Sverige en viss tid. Tiden kan variera, i de flesta fall ska du ha varit bosatt i Sverige i fem år från den dagen du har fått uppehållstillstånd, men för den som är statslös eller flykting enligt Genèvekonventionen gäller 4 år. Kortare tid gäller för nordiska medborgare eller om man är gift med en svensk medborgare.

För att få svenskt medborgarskap ska man också ha levt ett skötsamt liv i Sverige. Om man har begått ett brott kan man ändå bli svensk medborgare, men först efter en karenstid. Hur lång den är beror på vilket straff man fått. Döms man exempelvis att betala 30 dagsböter kan man få sitt medborgarskap tidigast ett år efter brottet. Handlar det om grövre brott och man får fängelse i ett år så kan man få medborgarskap tidigast sju år efter brottet, fängelse i sex år ger en karenstid på tio år efter avtjänat straff innan man kan komma ifråga för medborgarskap. Om man dessutom begått brott flera gånger kan karenstiden bli längre.

Medborgarskap är inte vad som helst. Det innebär rättigheter och skyldigheter. Det är varje persons skyldighet att ta ansvar för samhället genom att bidra till att främja det gemensamma bästa. Att följa lagarna – så länge de inte bryter mot naturliga rättigheter – är en annan medborgerlig skyldighet. En av många rättigheter som följer av medborgarskapet är att ha inflytande över det politiska livet och de lagar man lyder under. Denna rättighet speglas i skyldigheten att ta ansvar för samhällets styrning genom att delta i demokratiska val.

Kristdemokraterna anser att det är dags att uppvärdera medborgarskapets betydelse. Det är önskvärt att de som vill och kommer att leva i Sverige under en lång tid också har ett svenskt medborgarskap. Medborgarskapet ska ses som ett mål, inte ett medel.

Kristdemokraterna anser att de som söker medborgarskap ska ha genomgått undervisning i samhällsorientering. För dem som inte deltagit i denna undervisning tidigare ska det erbjudas möjlighet att göra det i samband med ansökningen.

För att tydliggöra medborgarskapets betydelse vill vi att alla kommuner ska arrangera offentliga medborgarskapsцерemonier för att välkomna nya medborgare. Alla som blir medborgare eller myndiga bör också få en medborgarbok där de rättigheter och skyldigheter som följer av medborgarskapet förmedlas.

När det är uppenbart att en person fått svenskt medborgarskap genom mutor eller bestickning bör det, genom en grundlagsändring, vara möjligt för domstol att återkalla medborgarskapet. I det fallet ligger ansvarsbördan på myndigheten. Genom att erhålla sitt medborgarskap på falska grunder begår en person en brottslig handling och ska straffas för densamma. På så sätt markeras medborgarskapets vikt och att man inte kan tillförskansa sig det svenska medborgarskapet på olaglig väg. Ett liknande förslag presenterades av en utredning ("Omprövning av medborgarskap" SOU 2006:2) med anledning av ett antal uppmärksammade fall av mutor som inträffat några år tidigare.

Mot bakgrund av det ovan anförda finns all anledning att i ett större sammanhang se över medborgarskapet, krav och ceremonier, den process som föregår och eventuella skäl att förlora sitt medborgarskap.

7 Övriga budgetpåverkande anslagsförändringar

Med anledning av att Kristdemokraterna inte föreslår samma förändring som regeringen gällande avgiftsfria läkemedel till barn minskas anslaget 1:2 med 4 miljoner kronor för varje år 2019–2021. Kristdemokraternas syn i denna fråga utvecklas vidare i motionen Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg. Med anledning av principerna i övergångsbudgeten minskas anslag 1:1 med 1 100 miljoner kr jämfört med aviserad summa i budgetpropositionen för 2018. Av samma anledning minskas anslag 1:4 med 376 miljoner kronor.

Hans Eklind (KD)

Acko Ankarberg Johansson (KD)

Michael Anefur (KD)

Jimmy Loord (KD)

Pia Steensland (KD)

Roland Utbult (KD)